

Lees het hele artikel online. Dit artikel is een bondige samenvatting van een veel uitgebreider verhaal. Surf naar www.vnsg.nl voor het complete, zeer gedetailleerde artikel. Online kunt u bovendien alle schema's uit dit artikel op groot formaat bekijken.

TEKST Dirk-Jan Schenk en Gertjan Harberink

Het belang van een goede, duidelijke en overzichtelijke procesweergave is een niet te onderschatten waarde. Goede en geschikte diagrammen ondersteunen in sterke mate het denken in processen in plaats van losse functies. Maar wat is de beste manier? VNSG Magazine vond IDS Scheer, SAP Nederland en Avelon bereid om een bijdrage te leveren aan de discussie over de grafische weergave van processen.

SAP EN BPMN

Laten we beginnen met de manier waarop SAP zelf in het kader van BPM processen grafisch weergeeft. SAP Netweaver BPM maakt het mogelijk om een direct uitvoerbaar end-to-end proces te creëren vanuit een procesmodel (Model-to-Execute). Om dit procesmodel te visualiseren, gebruikt SAP de BPMN-standaard. Deze notatie biedt een eenvoudige en intuïtieve manier van procesmodellering aan proceseigenaren en IT. BPMN staat voor Business Process Management Notation. Het is een open standaard die gebaseerd is op specificaties die door de Object Management Group (OMG) worden ondersteund. Inmiddels bieden al bijna zestig softwareleveranciers BPMN aan als modelleringsstool, waaronder Fujitsu, IBM en SAP.

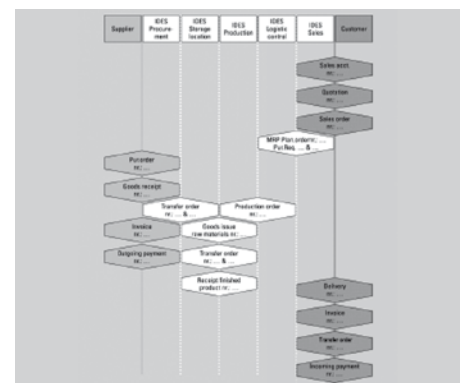
Een plaatje zegt meer dan duizend woorden

De BPMN-notatie geeft een eenduidig en overzichtelijk beeld van het proces waarin met een blik is terug te vinden wie als gebruiker deelneemt in het proces, wat de gebruikerstappen zijn en wat de automatische stappen zijn. Ook wordt inzichtelijk in welke processtap eventueel bedrijfsregels worden toegepast en wat de functie is van processtappen en beslissingsmomenten.

Procesmodellen die in BPMN zijn gevisualiseerd, zijn zowel door de business als door IT leesbaar en interpreteerbaar. In BPMN beschreven procesmodellen zijn direct uitvoerbaar. Dit betekent dat er geen vertaling meer noodzakelijk is naar een technische implementatie. De (mogelijke) verschillen tussen blauwdruk en opgeleverde functionaliteit behoren hierdoor tot het verleden.

DE CASE

Avelon en IDS Scheer waren bereid om hun visie op de grafische weergave van processen aan de hand van een concrete case te illustreren. Zij zetten hun tanden in een proces uit het boek 'De praktijk van SAP ERP en IDES'. Studenten maken aan de hand van dit proces kennis met een geïntegreerd ERP-systeem. De nadruk bij deze weergave ligt vooral op de samenwerking tussen de interne afdelingen, klanten en leveranciers.

IDS SCHEER EN ARIS

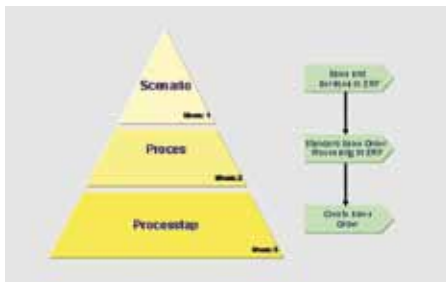
IDS Scheer gebruikt voor het weergeven van dit proces het ARIS platform. ARIS ondersteunt diverse notatievormen zoals; Event Driven Process Chain (EPC), BPMN, Archimate of SqEME.

Het vastleggen van procesinformatie in ARIS vormt de basis voor implementatie projecten, functioneel beheer, testen, autorisaties, risicomangement en stelt organisaties in staat om processen te analyseren, integreren en te optimaliseren.

Het voorbeeldproces geeft een overzicht van documenten die worden gecreëerd en de relatie tot de diverse modules van het gebruikte SAP ECC systeem.

In ARIS wordt de relatie inzichtelijk gemaakt tussen bedrijfsprocessen, gerelateerde SAP functionaliteit en overige voor BPM belangrijke aspecten zoals producten/diensten, data, prestatie-indicatoren, rollen en risico's. Een

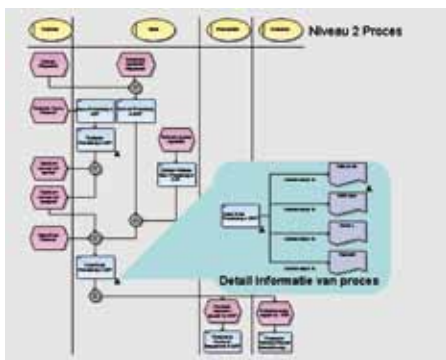
gestructureerde aanpak voor het vastleggen van bedrijfsprocessen verdient bij voorkeur een proceshiërarchie die in lijn ligt met de SAP referentiemodellen en uit minimaal drie niveaus (scenario's, processen en processtappen) is opgebouwd.

Wanneer we de bedrijfsprocessen gaan vastleggen die de documenten uit het voorbeeldproces creëren, moeten we afwegen welke informatie we in het procesmodel willen tonen. We willen immers het model nog leesbaar houden. Vanuit deze optiek is er gekozen om op niveau 2 een "EPC kolom display" te gebruiken, welke in de kolommen de afdelingen weergeeft en de activiteiten die door de betreffende afdelingen worden uitgevoerd.

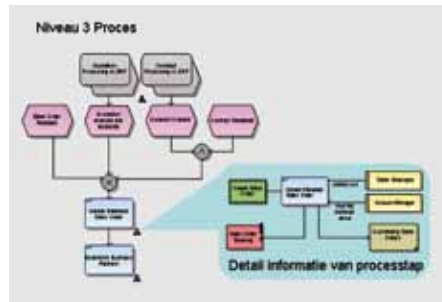
De overdrachtsmomenten tussen interne afdelingen en externe partijen als de klant of de leverancier worden gevisualiseerd middels statussen. Hierbij is als regel genomen dat het eindresultaat van een proces binnen een afdeling een proces binnen een andere afdeling kan starten.

De documenten die gegenereerd worden, worden niet direct in het model getoond, maar zijn voor leesbaarheid van het model opgenomen in een submodel (function allocation diagram).

Tevens wordt aan de activiteiten (processtappen) meer gedetailleerde informatie gekoppeld zoals SAP transacties, rollen, risico's en prestatie-indicatoren. Deze detailinformatie wordt wederom voor de leesbaarheid van het model in een submodel (function allocation diagram) opgenomen. In dit niveau-3-proces zijn naast de activiteiten

en statussen tevens koppelingen naar voorgaande processen te zien. Hierdoor wordt integratie van verschillende processen bewerkstelligd.

Samenvattend zal door het vastleggen van geïntegreerde procesinformatie in ARIS een Single version of the truth ontstaan binnen de organisatie. Hierdoor wordt tussen de business en IT beter samengewerkt en kunnen proceseigenaren eenvoudig kostenreductie realiseren door procesoptimalisatie.

DE METHODE AVELON

Ook Avelon zette zijn tanden in onze case. Voor het weergeven van dit proces koos Avelon voor een mix van hulpmiddelen die harmonieus met elkaar verbonden zijn. In de uitwerking van deze case is allereerst aandacht geschonken aan de techniek om het volledige bedrijfsproces te modelleren, los van de technologische componenten. Door het proces globaal te beschrijven en niet te verzanden in allerlei detailleringen, krijgt het management op deze wijze inzicht in het verloop van de bedrijfsprocessen. Door vervolgens te rapporteren op KPI's kan waar nodig (later) bijgestuurd worden om zodoende de processen ook in verloop van tijd efficiënt te houden.

Een van de vele toepassingsmogelijkheden van ARIS is procesmodellering. ARIS maakt het mogelijk totale bedrijfsprocessen te analyseren, integreren, optimaliseren en modelleren. ARIS kan een belangrijke rol spelen in het inzicht verschaffen in totale bedrijfsprocessen. Het ERP-proces in dit voorbeeld is volgens dit principe gemodelleerd.

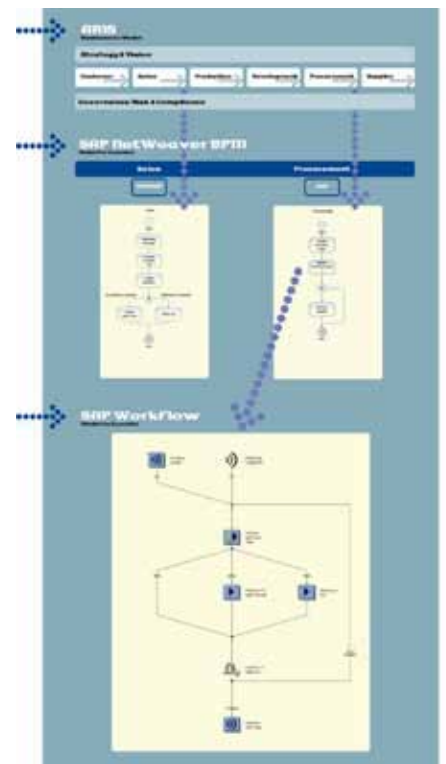
Voor het modelleren van processen die daadwerkelijk in een systeem uitgevoerd worden, is SAP NetWeaver BPM uitermate geschikt. Daarnaast is, vanwege de goede integratie tussen ARIS en SAP, voor dit hulpmiddel gekozen. SAP NetWeaver BPM is, zoals ook eerder aangegeven, gebaseerd op BPMN.

Dankzij de standaard beschikbare

Workflows is SAP Workflow geschikt voor het modelleren van de zogenaamde 'best practices'. Zowel NetWeaver BPM als Workflow voorzien in de operationele informatiebehoefte.

Deze gelaagdheid in procesmodellen past volledig binnen de methodiek van Business Process Management (BPM). Volgens de BPM methodiek moeten processen in eerste instantie van begin tot eind worden vastgelegd. Vervolgens kunnen KPI's aan de procesonderdelen worden gekoppeld. Sommige processen moeten door een IT-systeem ondersteund worden. Hiervoor is een verdiepingsslag noodzakelijk waarvoor SAP NetWeaver BPM ingezet kan worden.

Het zou zonde zijn om geen gebruik te maken van 'best practices' en het wiel opnieuw uit te vinden.

SAMENVATTEND

Elke aanpak heeft z'n voor- en tegens. En over smaak valt niet te twisten. Maar het belang van een goede, duidelijke en overzichtelijke weergave, die ook nog eens het actuele proces weergeeft, is van een niet te onderschatten belang. Goede diagrammen ondersteunen in sterke mate het denken in processen in plaats van losse functies. Een overgang die we eigenlijk allemaal zo graag willen. ●

MET DANK AAN

- Francis Antonissen, SAP (BPMN)
- Rob Even en Don Koehorst, IDS Scheer (ARIS)
- Robert Verlaat, Avelon